

zazvala Vibova satira u režiji Ljubomira Draškića na Maloj sceni Jugoslovenskog dramskog pozorišta, kritičar »Mere za meru« nije zaboravio da pomene i kompletnu ekipu predstave, što još jedanput potvrđuje njegov odnos prema glumcu (a propos: u kritičkom tekstu na »Bogojavljenju noć« Viljema Šekspira, a u režiji Dušana Mihailovića, Lakićević je dao primat jednom jedinom glumcu, ističući ga u naslovu »Malvolio Zorana Radmilovića«).

Shvatajući da se pozorišni život ne odvija samo na velikim i dobropoznatim scenama, Lakićević je znao i da podrži napore Pozorišnog igrališta u kojem je »Carapa od sto petlji« Aleksandra Popovića, a u režiji Nebojše Komadine, potvrđivala avanturu pozorišta koje je u to vreme, predstavljalo sublimni izraz jedne, za Beograd nedovoljno istražene avanture. Kao informisan i angažovan kritičar, on je, verovatno, pri tom imao na umu potrebu formiranja eksperimentalnog pozorišta, neke vrste francuskog kafe-teatra, koji bi na pristupačniji i jednostavniji način ostvarivao kontakt s publikom, ali i s (malobrojnim) piscima pozorišta. Sa žaljenjem, međutim, danas možemo konstatovati da ta čežnja za popularnim teatrom, oslobođenim scenskog i drugog nik »vitalističkog pozorišta«, bila mnogo pomemćinija, duhoviti-212 i malih scena pri velikim scenama izvikanih pozorišta — nije ostvarena. Da je bilo više eksperimentalnih scena, sigurni smo, i ova bi knjiga, s obzirom na to da je njen pisac zastupnik »vitalističkog pozorišta«, bila mnogo polemičnija, duhovitija i dramski kompleksnija, što nikako ne znači da mnoge rediteljske i glumačke koncepcije predstava o kojima je Lakićević pisao nisu nosile pečat eksperimenta, nonkonformizma i krilate avanture.

»Mera za meru« je knjiga naših mera, pozorišnih, ali i književnih, naših smislova za dramsko i ritualno; to je hronika reditelja i glumaca koji su pokatkad bili izmešali svoje kompetencije, hronika imitatora i rugača ispod i iznad teorijskih normi o glumi i satiri, naših Saloma, ali i naših Hamleta. Lakićevićeva knjiga nije slučajno počela Krležom, a završila Sekspirovom.

Između mladog pobunjenog Krleže i danskog kraljevića-sumnjalice, preko otvorene rampe prošli su, kao na kakvom velikom tradicionalnom karnevalu (da li da kažemo maskenbalu?) i junaci Bernarda Soa, Ostrovskeg, Artura Milera, Beketa, Leonova, Sofokla i (večnog) Šekspira. Klasično pozorište je smenjivano avangardnim, avangardno čisto nacionalnim, komedijantima i protuvama. U galimatijusu sadržaja i metodologija, poruka i oporuka koje su izlazile iz poznatih žanrova, trebalo je primeniti kritičku meru tom svekolikom mnoštvu, selekcionirati ga i »pojasniti« jer je pozorišni mehanizam često hermetičkiji nego što možemo pretpostaviti. I jedan informisan i darovit tumač više je nego neophodan. U Beogradu, sredinom sedamdesetih godina, pozorište je predstavljalo upravo ono što je Lakićević ne prestano isticao u svojoj knjizi: estetičku meru za životnu meru. Zbog toga aktuelnost ove knjige, recimo to otvoreno, nije nimalo zastarela. Naprotiv, onaj ko bude pažljivo pročitao knjigu kritika Ognjena Lakićevića, moći će da (ponovo) vidi trijumfe i padove (beogradskog) pozorišnog života sredinom sedamdesetih godina...

FESTIVALI

NA IZVORIŠTU PESNIČKE REČI

Piše: Rale Nišavić

*A mnogo može On; i divotna je
Njegova reč, on svet preobražava...
(Fridrih Helderlin)*

Ovogodišnji, trinaesti po redu festival jugoslovenske poezije mladih u Vrbasu, održan poslednjih dana maja, doneo nam je veliki broj pesama i pesnika koji stvaraju na jezicima u nas. Festival je i ovom prilikom potvrdio slobodu i polet mlade pesničke generacije, čija reč, u helderlinskom smislu, mnogo može, i čiji je cilj da humanizuje i preobražava svet.

Poodavno je ova smotra pesničke reči u Vrbasu primila nacionalno obeležje i afirmisala mnoge pesnike koji danas u literaturi jugoslovenskog podneblja mnogo znače; stoga se festival potvrdio kao smotra jugoslovenske poezije mladih. Ne možemo

a da ne spomenemo njegove učesnike i pobednike koji su se potvrdili i afirmisali u našoj književnosti. To su: Raša Livada, Srđan Volarević, Marija Simoković itd.

Svi koji su imali priliku da se nađu na ovogodišnjem izvoristu pesničke reči, festivalu poezije u Vrbasu, uverili su se da je ova smotra mladih pesnika po mnogo čemu neobična. Od prvih momenata druženja s pesnicima bilo je očito da se radi o generaciji stasaloj u pesničkom smislu, koja nudi otvorenu i komunikativnu poeziju. Festival nam je, dakako, ulio uverenje da je velik broj mladih koji pišu, jer je na konkurs prispelo oko petsto radova. Razume se, žiri je odabrao različite poetike, koje su višeslojne i govore o raznim čovekovim momentima, životnim zbivanjima, opredeljenjima i dilemama s kojim se svakodnevno srećemo. Ta svoja iskustva mladi pesnici pokušali su da valorizuju svojim postupkom, bez nekakvog imitiranja, tražeći svoj izraz, iskustven i motivisan slobodom duha i življenja.

Neophodno je naglasiti i dobru saradnju udruženog rada s kulturom u Vrbasu. Dvadesetak pesnika, učesnika u dvodnevnom programu, bili su svuda dragi gosti — u mesnim zajednicama, OOUR-ima, školama. Svakako da ovo potvrđuje poverenje u mlade pesnike i njihovo opredeljenje za pisanu umetničku reč, mladi pesnici imaju mnogo da saopšte o sebi i ovom svetu u kojem žive i stvaraju.

Bitno je istaći i to da se na ovom festivalu poezije mladih čulo sazvučje višeznačnih lirskih tonova. Čuli su se tekstovi novi po formi, sadržaju i motivima. Ono što je suštinsko, zajedničko i veliko za ovaj festival, svakako je verovanje u poeziju, u njenu moć, verovanje u sve ljudske vrednosti, bilo na kojem jeziku da pesnik peva. To veliko očekivanje da poezija na ovom festivalu ponudi nešto svežije, nešto novo, niko od prisutnih nije izneverio, mada je ovo pitanje veliko i nesagledivo kao nebo. Pred nama je zbirka pesama ponikla iz ovog festivala, koju je, u izdanju Doma kulture »Vrbasa«, pripremio i uredio Stanko Šimićević. Ona će sama to pitanje o poeziji uspostavljati i potvrdjivati u komunikaciji s čitaocima.

Za stručni žiri nimalo nije bio lak posao da pregleda oko petsto radova i izdvoji najbolje. Žiri su sačinjavali eminentni pesnici iz čitave Jugoslavije: Goran Babić, predsednik i članovi: Stevan Tontić, Franci Zagorićnik, Laslo Vogel, Cezim Ujkani, Radomir Mićunović i drugi. Stručni žiri opredelio se uglavnom za pesme koje govore senzibilitetom i sintagmom mlade generacije, u kojoj pesnici i započinju svoju spisateljsku duhovnu avanturu.

Jovan Nikolić iz Čačka autor je prvonagrađene pesme »Oni ma koji znaju istinu« i pripala mu je novčana nagrada u iznosu 4.000 dinara, dok je Đorđe Nešić s pesmom »Spaljuje Gogolj 'Mrtvih duša' drugi tom u kaminu« osvojio drugu nagradu. Dve ravnopravne treće nagrade na festivalu pripale su Blagoju Bakoviću za pesmu »Vatrogasac« i Željdragu Nikčeviću za pesmu »Osećajna arhitektura«.

S obzirom na to da se trinaesti festival jugoslovenske poezije mladih održava u godini naših velikih jubileja, četrdesetogodišnjice oružanog ustanka naših naroda i narodnosti i socijalističke revolucije, stručni žiri je od radova prispelih o ovoj temi nagradio tri pesme. Prva nagrada nije dodeljena, druga je pripala vojniku Miljenku Kanjižaju iz Niša, za pesmu »Mladić u travi i sećanje«, dok su dve ravnopravne treće nagrade podelili Vadić Sejdiću za pesmu »Lirika vremena« i Slobodan Bilkić za »Jugoslaviju«.

Svečani deo festivala otvorio je narodni heroj Marko Perićin Kamenjar, koji se osvrnuo na neka bitna kretanja u našem društvu i umetnosti.

Što se organizovanosti programa festivala tiče, može se slobodno reći da zaslužuje svaku pohvalu.

Ako bi festival poezije mladih u Vrbasu nastojao da održi svoju samosvojnost, možda bi mogao u koncepciju sledećeg okupljanja mladih da unese i neke novine. Festivala poezije ima više, spomenućemo, recimo, »Goranovo proljeće« u Lukovdolu i susrete pesnika — srednjoškola u Kikindi. Gotovo je postala praksa da se na raspisane konkurse za festivale poezije javljaju »festivalski« pesnici, a da je manje onih koji su vidni u književnim listovima i periodici, pa bi trebalo i njih pozivati, kako bi se imala još potpunija slika celokupnog opusa najmlađe pesničke generacije u nas. Vrbaski festival iznašao bi, verovatno, i mogućnost za štampanje pesničke knjige najboljeg ostvarenja jednog pesnika na ovoj smotri mladih pesnika Jugoslavije.

»polja« — časopis za kulturu, umetnost i društvena pitanja, novi sad, katolička porta 5/II, telefon (021) 28-765

uređuju: jovan delić,

milan dunderski, dragan ćopić, simon grabovac, dragan koković, julijan tamaš, mirosljub radojković, vicko arpad i jovan zivlak (glavni i odgovorni urednik), / tehnički i likovni urednik cvetan dimovski / sekretar radmila Gikić / članovi izdavačkog saveta: aleksandar foršković, petar janković, tatjana jašin, sladana koiundžić, velja macut, ljubica dotlić-petrović, vlada stevanov (predsednik), radivoj šajtinac, julijan tamaš, nedeljko terzić i milan uzelać (delegati šire društvene zajednice); / gordana divljak-arok, darinka nikolić, vitomir sudarski, dragica eraković i jovan zivlak (delegati izdavača), / izdaje nišro dnevnik, oour »redakcija dnevnik«, novi sad, bulevar 23. oktobra 31. / direktor vitomir sudarski / osnivač pokrajinska konferencija saveza socijalističke omladine vojvodine / časopis finansira SIZ kulture SAP vojvodine / rukopise slati na adresu: redakcija »polja«, novi sad, poštanski fah 190 / godišnja pretplata 150 dinara, za inostranstvo dvostruko / žiro račun: 65700-603-6324 nišro dnevnik, oour »redakcija dnevnik«, sa naznakom za »polja« / lektor zorica stajanović / korektor gordana stojković / štampa »prosveta novi sad«, novi sad, stvana sremca 13 / na osnovu mišljenja pokrajinskog sekretarijata za nauku i kulturu broj 413-152/73 časopis je oslobođen poreza na promet proizvoda i usluga. / tiraž 2.000 primeraka.